

МОТИВИ КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СМЕТНАТА ПАЛАТА

В края на 2023 г. беше създадена Комисията за противодействие на корупцията (КПК) със специален Закон за противодействие на корупцията. Административно и функционално тя беше създадена въз основа на функциониращата Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество. Бяха отделени функциите по превенция и противодействие на корупцията, установяване на конфликт на интереси и установяване на несъответствие в декларираното имущество от лица, заемащи публични длъжности. За осъществяване на дейността по противодействие на корупцията ѝ бяха предоставени всички правомощията за осъществяване на оперативно-издирвателна дейност, включително използване на специални разузнавателни средства, както и дейност по разкриване и разследване на корупционни престъпления. Чрез промени в Наказателно-процесуалния кодекс ѝ бяха предоставени и специфични правомощия по отношение обжалване на различни видове актове на прокуратурата по хода на наказателните производства за корупция.

За времето на съществуването на Комисията се установи, че създаването ѝ не донесе добавена стойност в борбата с корупцията във висшите етажи на властта. Българската правна система в областта на наказателното право и процес е построена около централната роля на прокуратурата в процеса на водене на наказателното производство, тактиката по доказване на престъпната дейност, действията по събиране на доказателства, повдигането и поддържането на обвинението до окончателното произнасяне на съда. Поради тази причина както и да бъде създадена една структура за разследване и разкриване на престъпна дейност, то тя винаги е „зависима“ във функционален план от прокуратурата. Именно поради тази причина не се и постигнаха целите, които се поставяха при създаването на КПК, а именно независимо разкриване и разследване на корупция по високите етажи. Нейното съществуване не следва да продължава и е най-целесъобразно да се обърнем към стари и доказано действащи механизми.

С проекта се предлага връщане на функциите по разкриване и противодействие на корупция към специализираната от много години в тази дейност структура в Министерство на вътрешните работи, а именно Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“. Тази структура от

съществуването си е натрупала административен капацитет, доказала се е чрез професионализма на служителите си и е постигала сериозни резултати в борбата с престъпността, оценени високо, включително и в международен план.

Разследването на проявите на корупция във високите етажи на властта се предвижда да се върне към следователите, които също имат натрупани във времето практика и умения по извършване на разследвания на най-тежките прояви на престъпност. Това е и принципът, който следва Наказателно-процесуалния кодекс при определяне на компетентните разследващи органи.

Дейностите по превенция на корупцията, установяване на конфликт на интереси и установяване на несъответствие в декларираното имущество от лица, заемащи публични длъжности се прехвърлят в Сметната палата, като административно структурите, които осъществяват тези дейности в КПК се вливат в структурата на Сметната палата, заедно със служителите. Дейността по установяване на несъответствие в декларираното имущество от лица, заемащи публични длъжности не е нова за Сметната палата и в годините назад тя я е осъществявало изключително успешно.

С този проект се изравнява тежестта в осъществяването на дейностите по превенция и противодействие на корупцията при спазване на основните начала, залегнали в българското законодателство, без да се дава приоритет и по-голяма значимост на определена дейност пред друга.

Именно предвид горното, проектът връща и борбата с корупцията към основните, действали десетки години, основни правни принципи, прогласени от Конституцията, кодексите и законите. Борбата с корупцията не е принципно различна от борбата срещу всяка форма на престъпно поведение и поради тази причина не бива да се извежда пред скоби и да се създават „специални“ структури, със „специални“ правомощия и „специални“ служители. Подобна практика създава в обществото впечатление за създаване на „специално“ отношение към този вид престъпления и техните извършители, но това впечатление не е в положителна посока, а тъкмо обратното. Обществото възприема този подход по-скоро като прикриващ и облагодетелстващ извършителите на тези деяния, а не като по-суров, по-ефективен или по-справедлив.

ВНОСИТЕЛИ:

Анна Анастасова
Шван Митев
Георги Кръстев
Борислав Кочев
Томислав Димитров

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
СМЕТНАТА ПАЛАТА**

Елементи на оценката	Аргументация
Основания за законодателната инициатива	Законодателната инициатива е продиктувана от необходимостта да се осигури ефективно осъществяване на дейностите по превенция и противодействие на корупцията, установяване на конфликт на интереси и установяване на несъответствие в декларираното имущество от лица, заемащи публични длъжности.
Заинтересовани групи	<ul style="list-style-type: none"> - Министерският съвет; - Министерството на правосъдието; - Органите на съдебната власт – съдии, прокурори, следователи; - Министерството на вътрешните работи; - Сметната палата - граждани
Анализ на разходи и ползи	Предложените промени няма да доведат до въздействие върху държавния бюджет.
Административна тежест и структурни промени	С предложеният проект не се предвижда създаване на административна тежест, както и не се предвиждат структурни промени.
Въздействие върху нормативната база	Предвиждат изменения в други нормативни актове, посочени изчерпателно в проекта.
Равно третиране на държавата и балансирано демографско развитие	Предложеният проект не засяга равното третиране и балансираното демографско развитие.

ВНОСИТЕЛИ:

Анна Анисанцова
Иван Минел
Георги Кръстев
Борислав Балачев